

AGDER
fylkeskommune

Perspektivmeldingen 2024

Utdrag og sammenfatning
Analyseavdelingen, Agder fylkeskommune

Perspektivmeldingen 2024

Drøfter langsiktige utfordringer i norsk økonomi. Hovedutfordringer som belyses i meldingen:

- **Kampen om arbeidskraften**
 - Omsorgsoppgavene blir flere, men vi blir ikke flere i yrkesaktiv alder til å utføre dem.
- **Behov for omstilling**
 - Økte spenninger i verden, klima- og naturendringer og avtagende petroleumsaktivitet fører til endringer og forsterker behovet for å bruke ressursene godt og riktig.
- **Fortsatt god fordeling**
 - Små forskjeller og stabil tilgang på velferdstjenester må bevares i møte med omstillingene og at mange lever lenger.

Meld. St. 31

(2023–2024)

Melding til Stortinget

Perspektivmeldingen 2024

Bakgrunn

Det er andre gang Agder fylkeskommune lager et sammendrag av perspektivmeldingen.

Sammendraget er ikke uttømmende for hele innholdet i meldingen.

Vi har heller ikke tatt med politiske betraktninger, men satt søkelys på statistikk og analyser som kan ha relevans for Agder.

Innhold vårt sammendrag

Innhold

1 Innledning	3	4 Arbeidskraft, kapital og naturressurser	10
2 Internasjonale rammer	4	4.1 Nasjonalformuen.....	10
2.1 Geopolitiske spenninger og klimaomstilling vil prege Norge	4	4.2 Naturressurser	11
2.2 Mindre ulikhet mellom land, mer ulikhet innad i land	4	4.3 Finanskapital	12
2.3 Tyngdepunktet i verdensøkonomien forskyves	5	4.4 Arbeidskraft er den viktigste ressursen	13
3 Hovedutfordringer for norsk økonomi fremover	6	4.5 Mange står utenfor arbeidslivet og mottar helserelaterte ytelser	14
3.1 Endret sammensetning av befolkningen gir nye utfordringer	6	4.6 Sykefravær	15
3.2 Utgiftene vokser mer enn inntektene	7	4.7 Utviklingen i arbeidsstyrken fremover.....	15
3.3 Lavere produktivitetsvekst	8	4.8 Ulike retningsvalg kan bidra til å øke arbeidstilbudet.....	16
3.4 Omstilling av arbeidsstyrken.....	8	5 Velferd, livskvalitet, fordeling og ulikhet	18
		5.1 Økonomisk ulikhet i Norge	18

Internasjonale rammer

- **Geopolitiske spenninger og klimaomstilling vil prege Norge**
 - Norge og andre land fremover bruke mer ressurser på forsvar, sikkerhet og trygghet.
 - En omlegging av verdens energisystemer vil kreve ressurser og kunne gi høyere energipriser og lavere økonomisk vekst, særlig i en overgangsfase.
- **Mindre ulikhet mellom land, mer ulikhet innad i land**
- **Tyngdepunktet i verdensøkonomien forskyves**
 - Kina ventes å være verdens største økonomi i tiårene fremover som følge av antatt høyere vekst i arbeidsproduktivet enn i vestlige land.
 - India kan mot midten av dette århundret bli verdens nest største økonomi.
 - Høy befolkningsvekst, særlig sør for Sahara, kan bety at Afrika får langt større økonomisk betydning enn i dag.

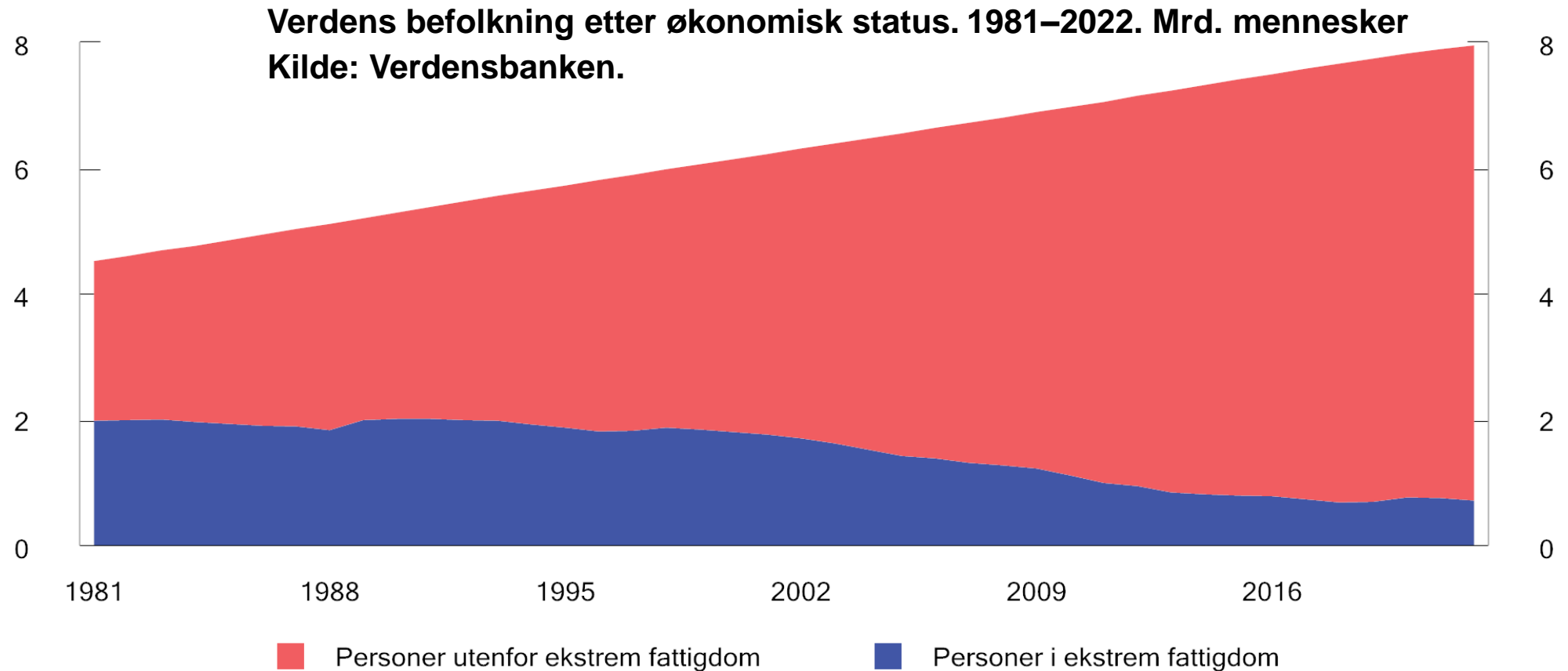

Meld. St. 31
(2023–2024)
Melding til Stortinget

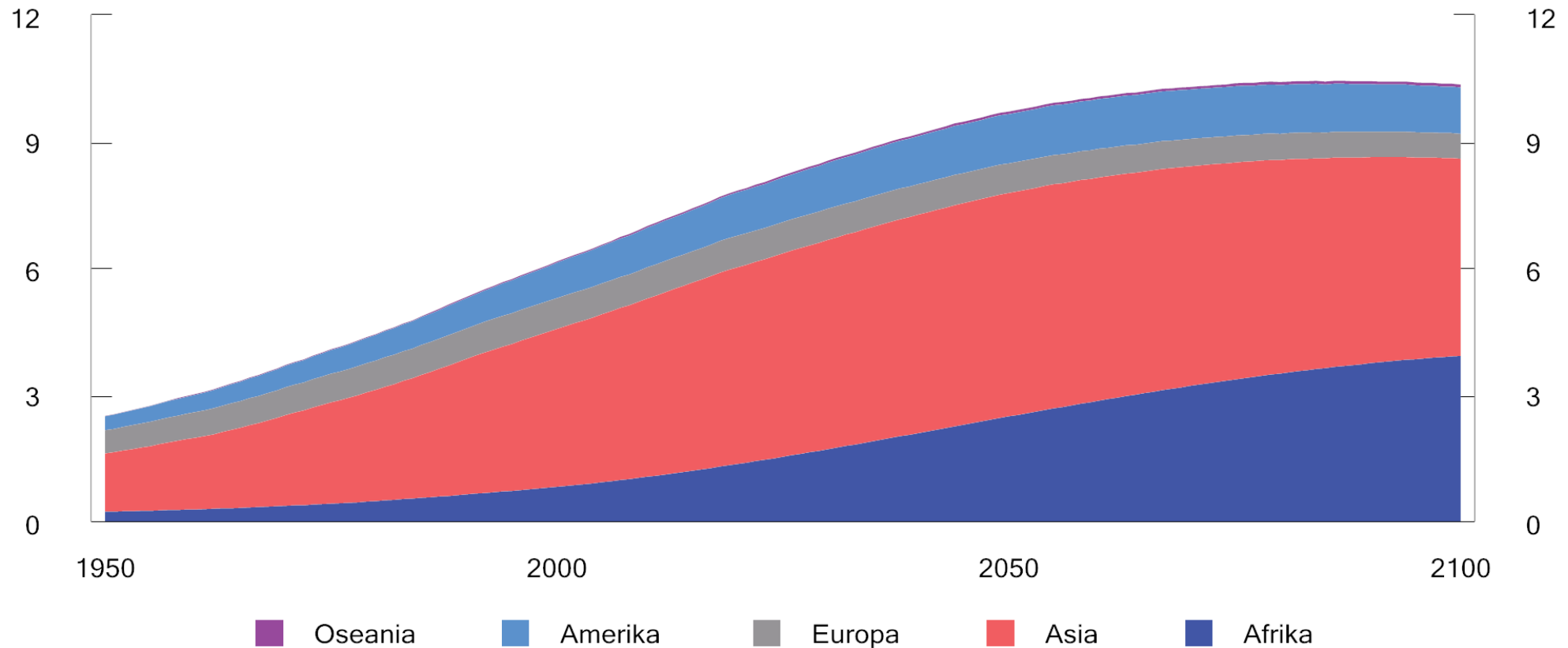
Perspektivmeldingen 2024

Sterk vekst i fremvoksende økonomier har ført til at andelen som lever i ekstrem fattigdom har falt kraftig siden starten av 1980-tallet

Befolkningsutvikling i ulike regioner. 1950–2100. Mrd. mennesker

Hovedutfordringer for norsk økonomi fremover

- **Endret sammensetning av befolkningen gir nye utfordringer**
 - **Utgiftene vokser mer enn inntektene**
 - **Lavere produktivitetsvekst**
 - **Omstilling av arbeidsstyrken**

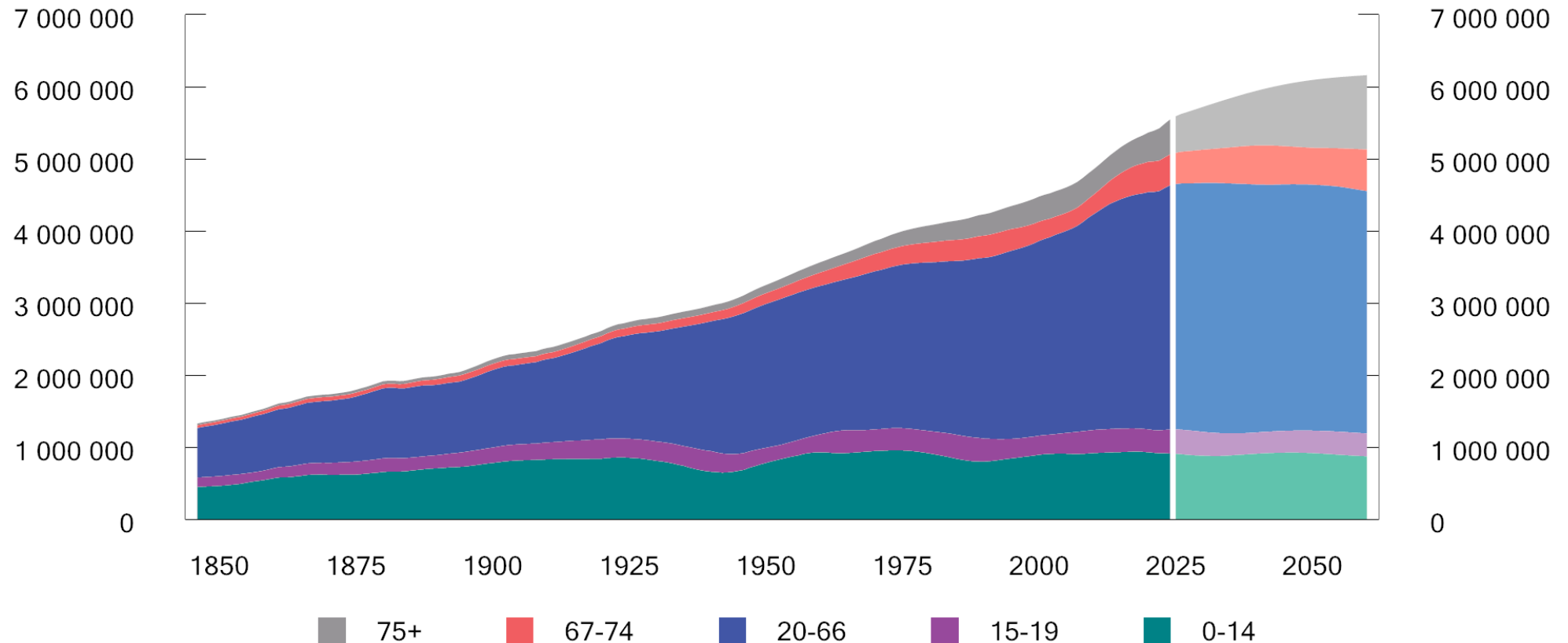

Meld. St. 31
(2023–2024)
Melding til Stortinget

Perspektivmeldingen 2024

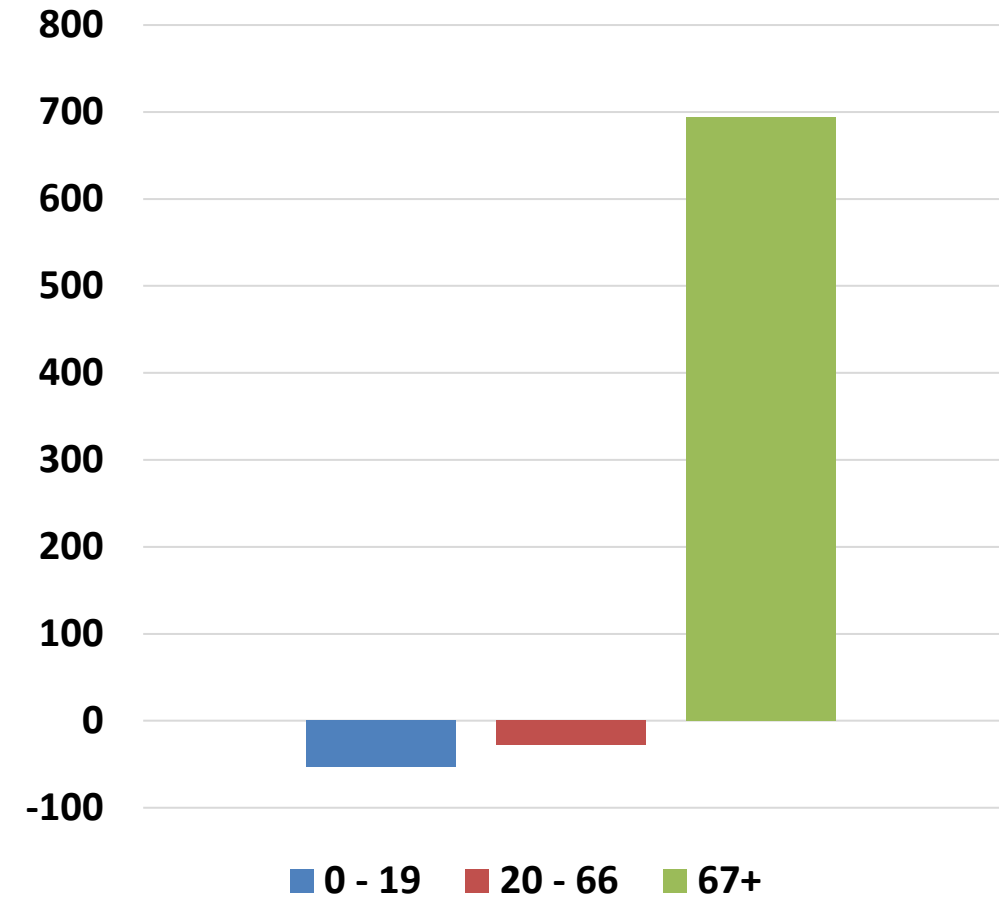

Befolkningen fordelt på aldersgrupper. 1846–2060

Endring i befolkning etter aldersgrupper. 1 000 personer. 2024–2060

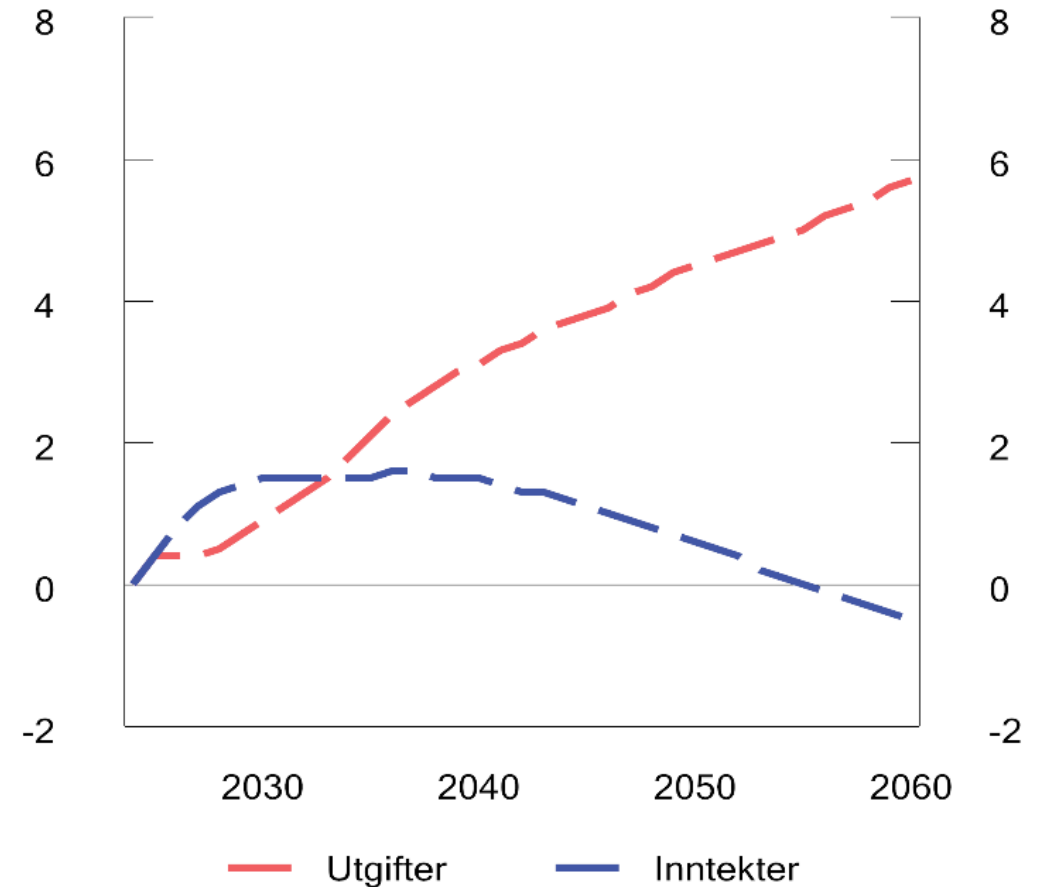
I løpet av de neste 40 årene ventes det å bli 700 000 flere over 67 år

Utgiftene vokser mer enn inntektene

Frem mot 2060 tilsier fremskrivingene i meldingen at utgiftene øker mer enn inntektene, som følge av endringene i befolkningen og avtakende tilførsel av petroleumsinntekter til fondet.

På sikt oppstår det dermed et inndekningsbehov i offentlige finanser.

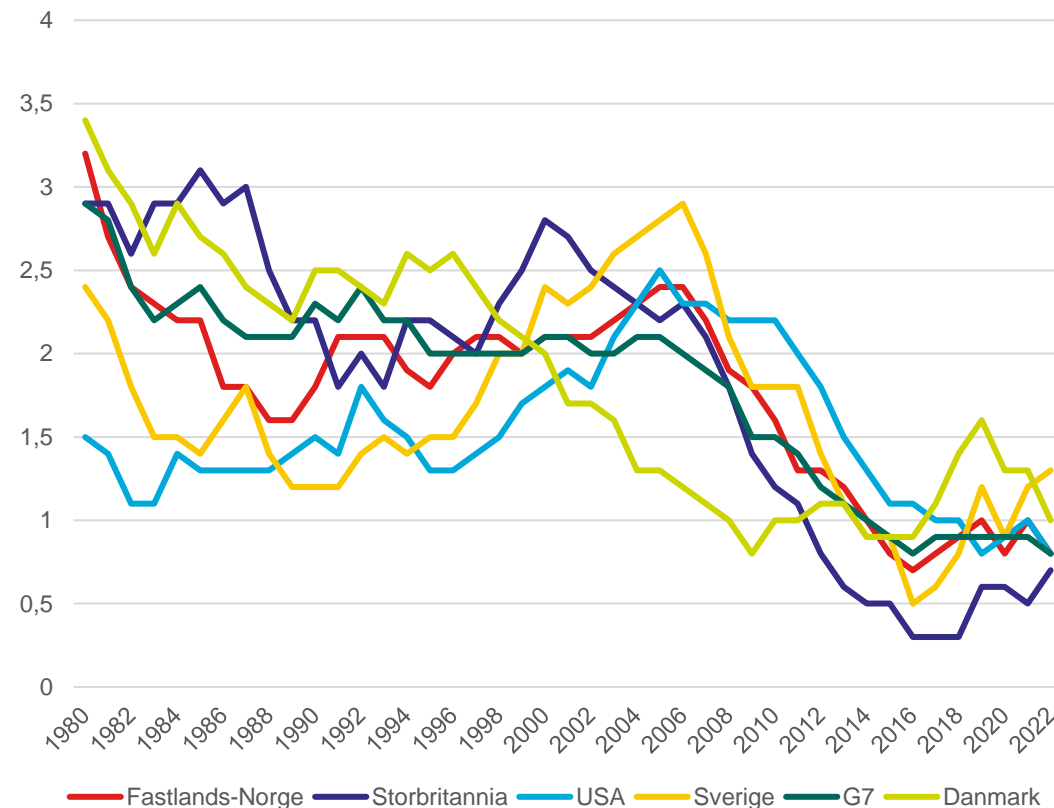

Lavere produktivetsvekst

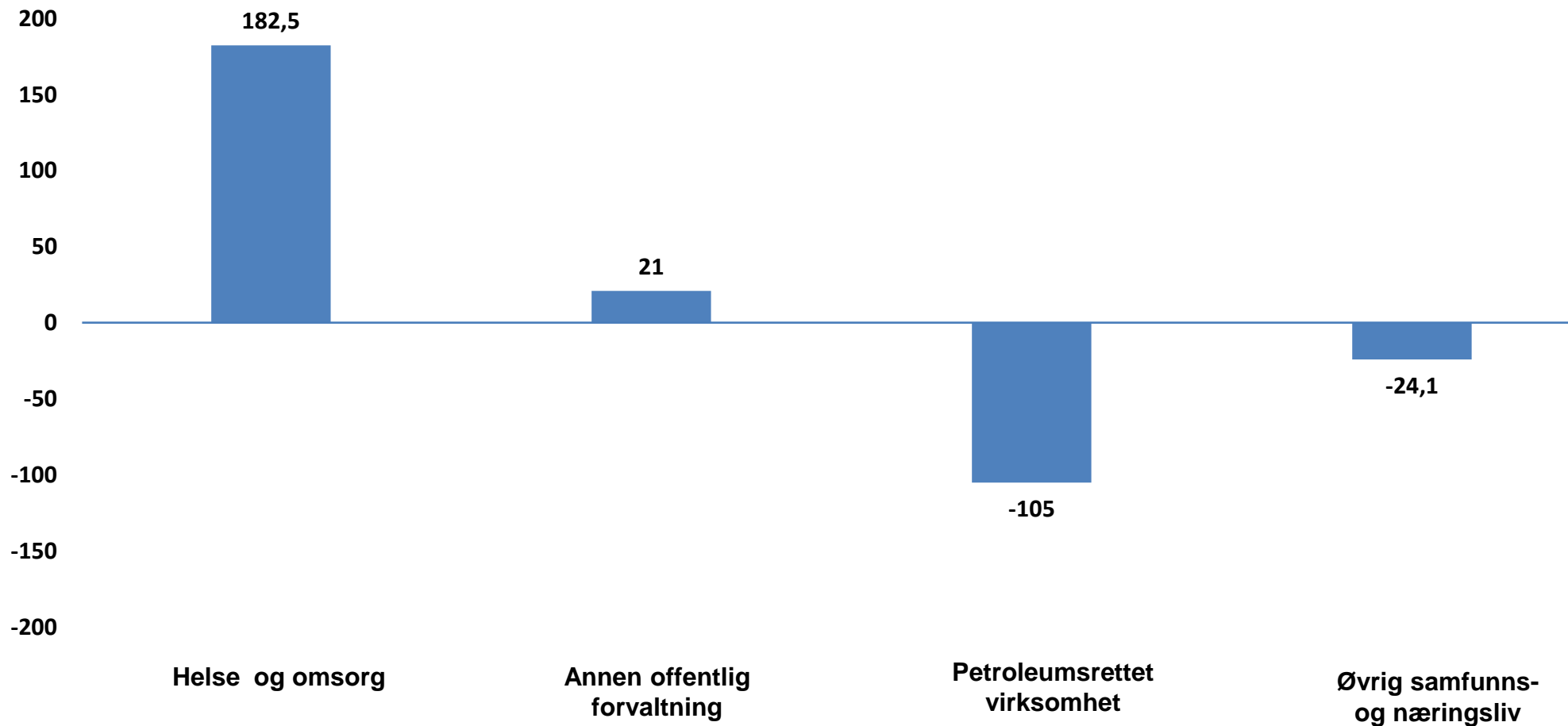
Produktivetsveksten i Fastlands-Norge de siste 50 årene har vært om lag på linje med andre sammenlignbare land.

Fra rundt 2006 har veksten i produktivitet både her hjemme og globalt gått ned.

Vekst i arbeidsproduktivitet i utvalgte land. Prosent.

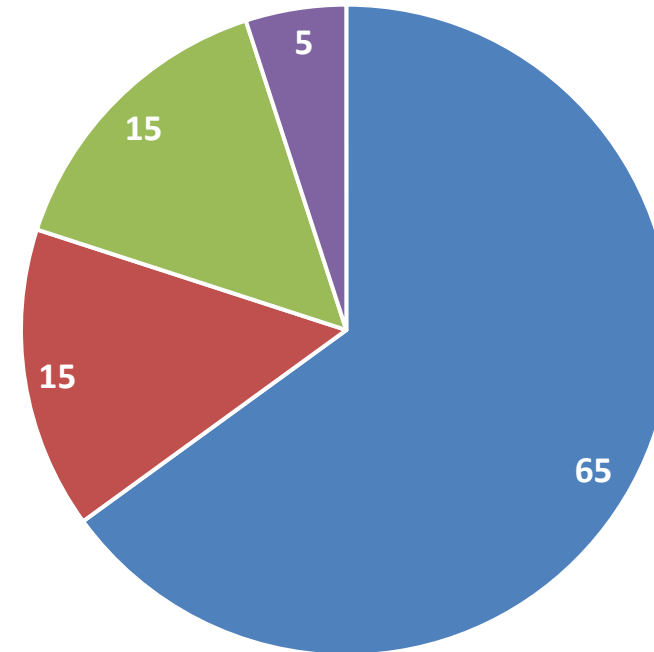

Endring i sysselsetting fra 2024 til 2060 i referanseforløpet. 1 000 personer

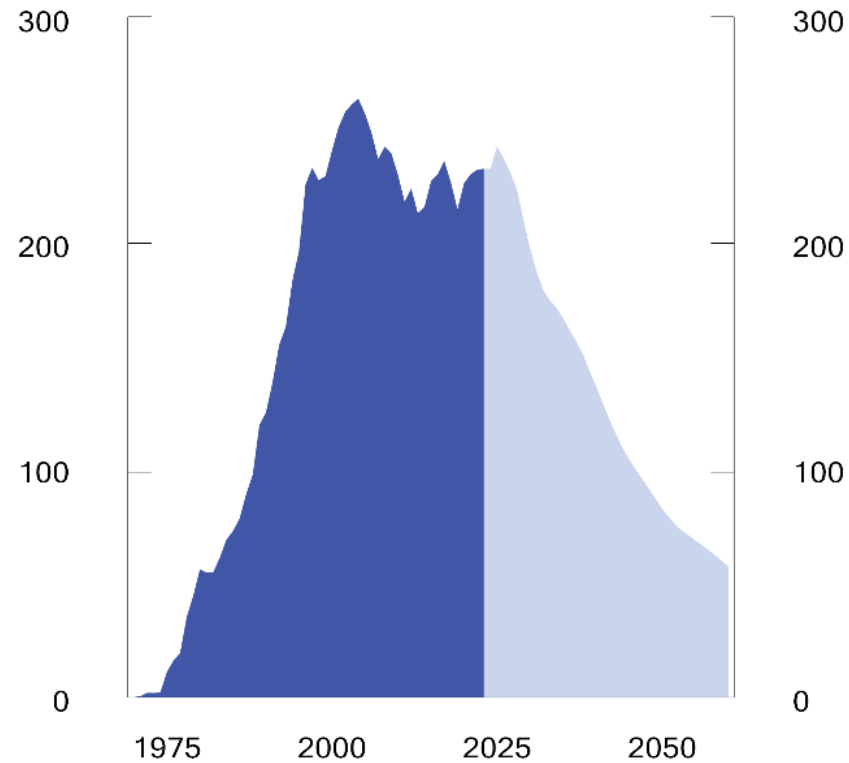
Netto nasjonalformue 2024. Prosentvis fordelt

- Norges nasjonalformue består av verdien av arbeidskraft (humankapital), realkapital, finanskapital og naturressursformuen
- Arbeidskraft er den viktigste ressursen

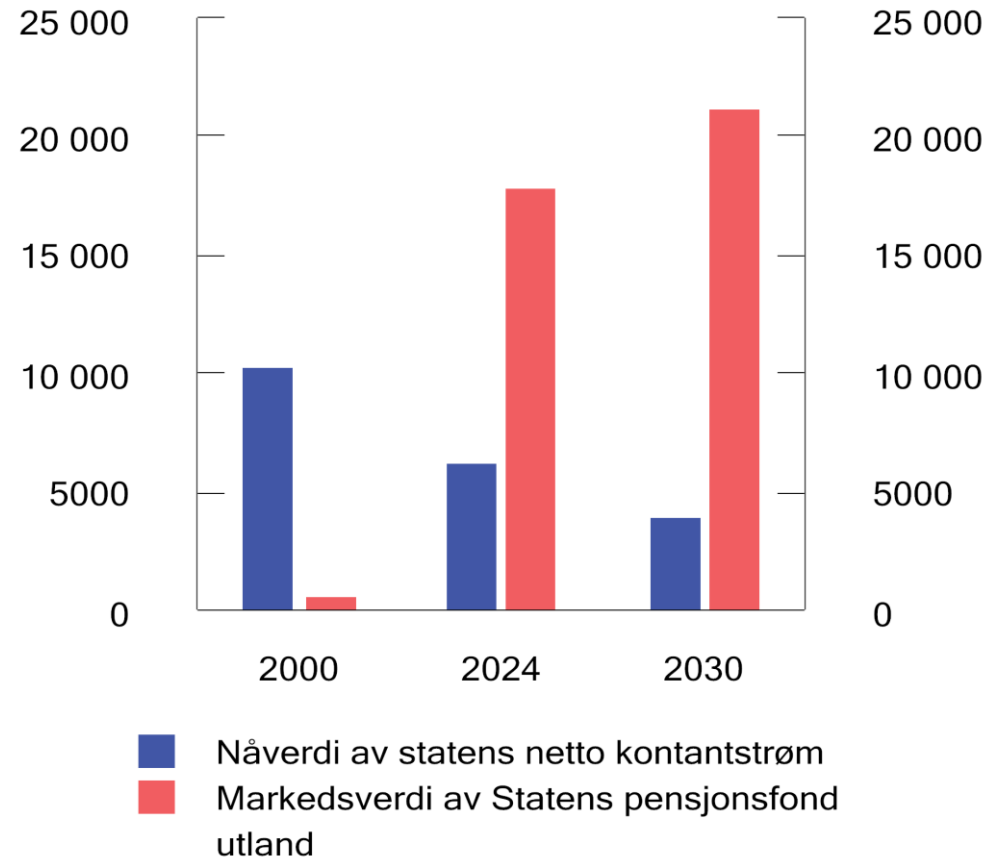

■ Humankapital ■ Fast realkapital
■ Finanskapital ■ Naturressurser

Produksjon og anslått fremtidig produksjon av petroleum på norsk sokkel. Mill. Sm³ oljeequivalenter. 1970–2060

Nåverdi av statens netto kontantstrøm fra petroleumsvirksomheten og verdien på Statens pensjonsfond utland på ulike tidspunkt. Mrd. 2024-kroner

Tilgang på arbeidskraft hemmes av;

- **Antall utførte timeverk per sysselsatt i Norge er under gjennomsnittet i Europa.**
 - **Det skyldes blant annet at Norge har høyt sykefravær, høy deltidsandel, lang foreldrepermisjonsordning og relativt kort normalarbeidsuke sammenlignet med andre land.**
- **Mange står utenfor arbeidslivet og mottar helse relaterte ytelser**
- **Høyt sykefravær**

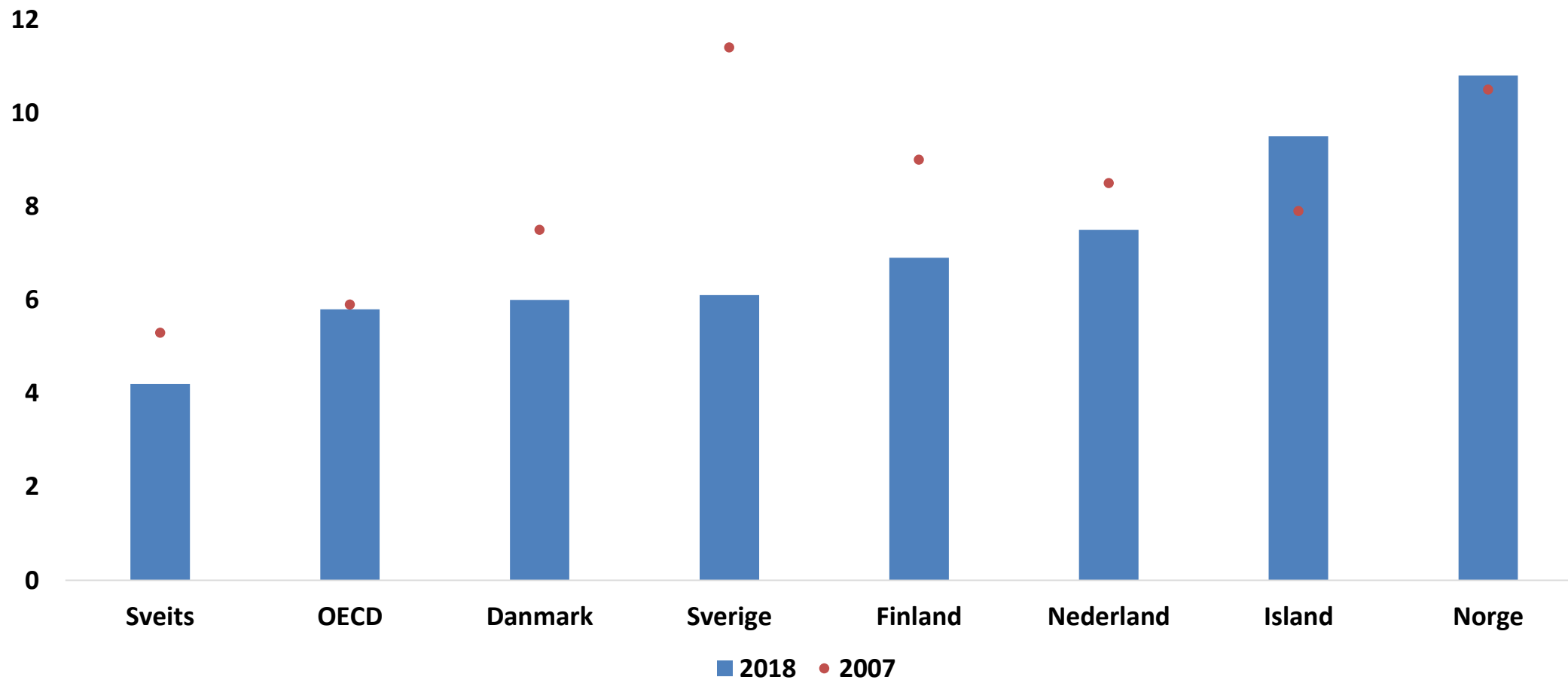

Meld. St. 31
(2023–2024)
Melding til Stortinget

Perspektivmeldingen 2024

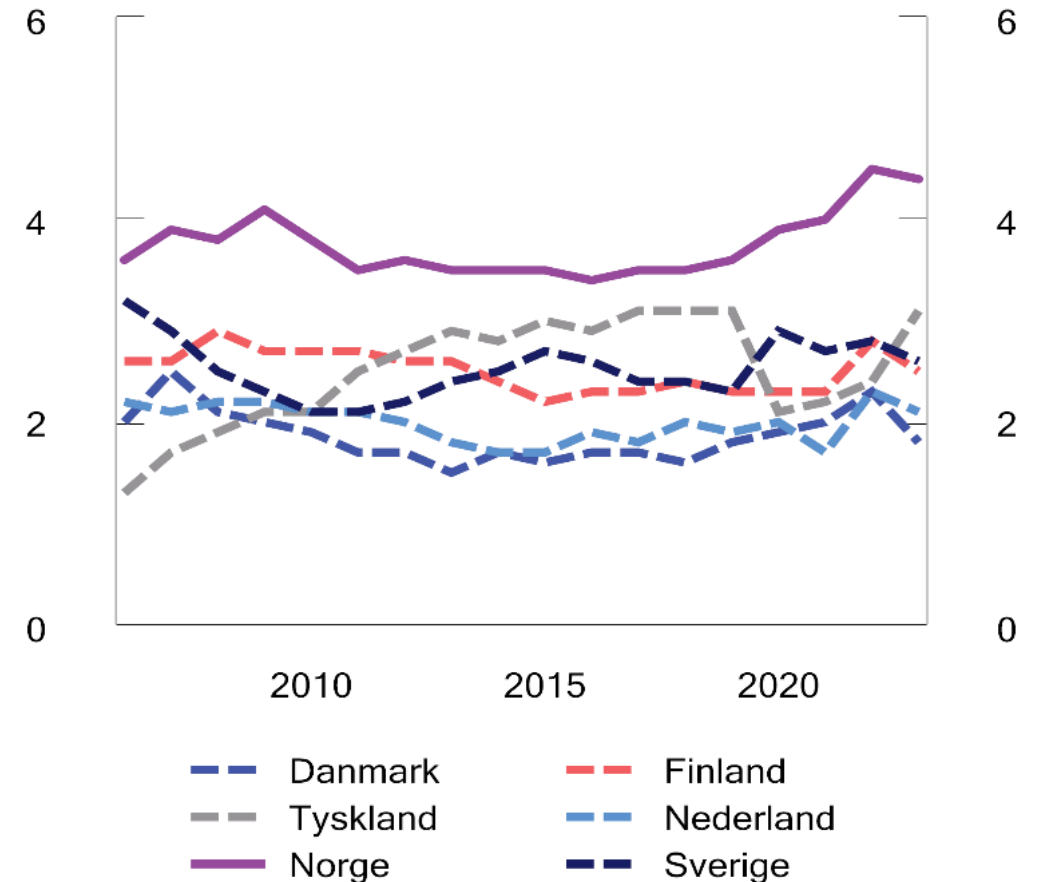

Mottakere av uføretrygd. Prosent av befolkningen 20–64 år. 2007 og 2018 eller seneste år

Sykefravær i utvalgte europeiske land. Prosent av sysselsatte 20–64 år. 2006–2023

Sykefraværet i Norge er høyere enn i andre europeiske land, uten at det kan forklares av alders- og kjønns sammensetningen av arbeidsstyrken, ulikt regelverk eller forhold i arbeidslivet som har dokumentert effekt på sykefraværet.

Lav men voksende lønnsulikhet i Norge

Det er blitt større forskjeller mellom de som tjener relativt lite og de som tjener mye.

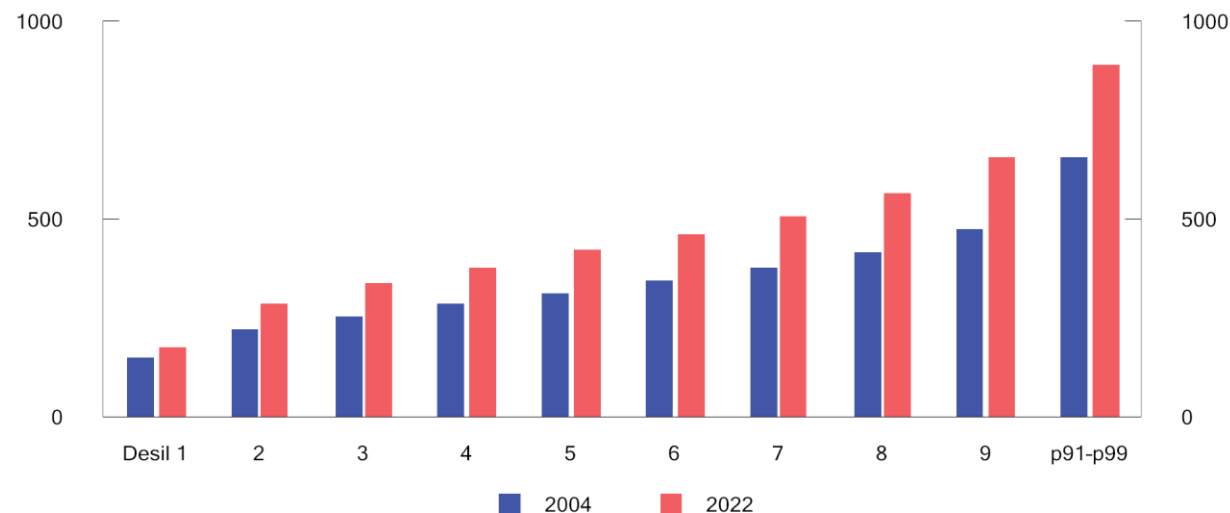
De siste 20 årene har inntektsveksten vært klart svakest for dem med lavest inntekt og sterkest i toppen av inntektsfordelingen.

I figuren er befolkningen delt i grupper etter ekvivalent inntekt etter skatt.

For de ti prosent rikeste har realinntekten økt med nærmere 40 pst. fra 2004 til 2022, mens økningen har vært i underkant av 20 pst. for de ti prosent fattigste.

Den rikeste prosenten er utelatt her.

Gjennomsnittlig inntekt etter skatt i ulike inntektsdesiler 2004 og 2022.

Kilder: Statistisk sentralbyrå og Finansdepartementet.

Tusen takk for oppmerksomheten!

www.agderfk.no